

Ilze Mileiko (LU pētniece)

Darba un privātās dzīves līdzsvara atbalsts
vecākiem un COVID-19 ieviestas korekcijas

Kas negatīvi ietekmē darbinieka darba un ģimenes saskaņošanu:

- **Ģimenes un indivīda komponente** (bērnu dzimšana, mazi bērni bieži slimo, bērnu skaits, aprūpējams dzīvesbiedrs/radinieks, pieaugušo skaits, kas var dalīt rūpes par ģimeni, dzimtes lomas ģimene utt.)
- **Darba komponente** (darbs tālu no mājām, piem., cita valsts, nestandarta darba laiks (diennakts, agri rīti, vēli vakari) neatbalstoši priekšnieki/darba kolēģi utt.)
- **Valsts/uzņēmuma politikas komponente** (nav atbalsta mehānismi, vai tie ir nepiemēroti)

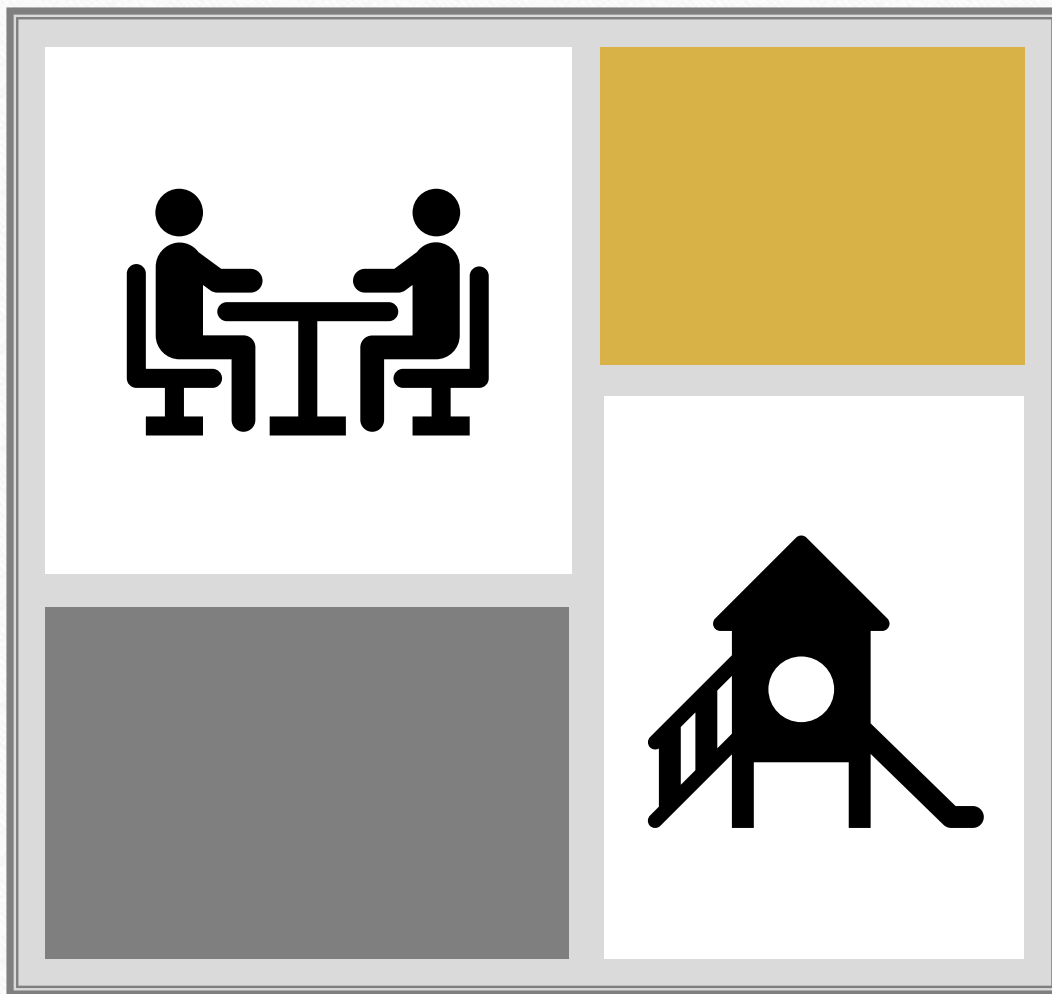
Risinājumi:

- Atbalsts no ģimenes, darba devēja vai valsts bērnu/ radnieku aprūpē;
- Pielāgots darba laiks vai vieta;
- Iespējas papildus paņemt brīvdienu vai paņemt papildus brīvdienu;
- Dažādi ārpakalpojumi, ēdiens, aukles utt.
- Politikas iniciatīvas (papildus brīvdienas, bērnudārzs kā sociāls rīks utt.)

Kovid - 19

- Divas grupas:
 - tie, kas strādā mājās (kā saskaņot vienā mājā vairākus darbus un mācības)
 - tie, kas turpina iet uz darbu (kā saskaņot darbu ar mājam, ja atbalsts ir ierobežots)

Grūtības rada

- Telpu skaits/cilvēku skaits (sapulce mammai, dēlam trompetē eksāmens, meitai dārziņā karantīna) ;
- Interneta kvalitāte;
- Uzmanība (vecāks arī skolotājs, ēst gatavotājs, arī darbinieks);
- Tehnoloģijas;
- Darba vietu skaits;
- Dzimtes lomas.

Ieteikumi darba devējiem:

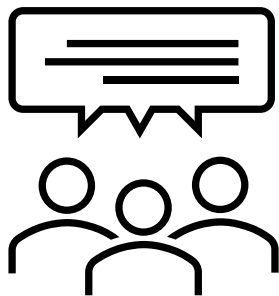
- Darbs mājās var būt labs risinājums **daļai no darbiniekiem** arī pēc pandēmijas, pie nosacījuma, ja mājas nav jāsaskaņo vairāki darbi mājās un ja tam ir piemērotā vide.
- **Vides piemērošana, darba līdzekļu nodrošināšana ir darba devēja atbildība** arī tad, ja darbinieks strādā mājās.
- Būtiski mainīt darba organizāciju un uzskaiti, no laika uzskaites uz **rezultātu uzskaiti**.
- **Īsas sapulces.**
- **Respektēt brīvo laiku**, nezvanīt darbiniekiem vakaros, brīvdienas svētku dienās.
- Neparsīt darba apjomu, ko nav iespējams paveikt darba laikā.

Ieteikumi politikas plānotājiem;

- **Darba un ģimenes dzīves saskaņošanai ir jābūt horizontālai prioritātei**, izstrādājot jaunus likumus, vai mainot vecos, piedāvājot Covid ierobežojumus vai atbalstu **modelēt, kā tas ietekmēs dažāda veida ģimenes** (to iespējas salāgot darbu ar ģimeni):
 - Daudzbērnu;
 - Viena vecāka;
 - Viena vecāka daudzbērnu ģimeni utt.
 - Viena vecāka daudzbērnu ģimeni ar nestandarta darba laiku, kas strādā mājās/kas strādā darba vietā;
 - Dažādās dzīves situācijās (ar maziem bērniem, lielākiem bērniem, aprūpējamu senioru)

Ieteikumi darbiniekiem;

- Iekļaut plānā **visus darbus**;
- **Prioretizēt**;
- **Nodalīt** darba vietu/laiku no atpūtas laika;
- **Nezvanīt** darba kolēģiem brīvdienās, svētkos, vēlos vakaros;
- **Runāt par savām vajadzībām** ar darba devējiem darba procesa realizēšanā.
- **Iesaistīt** ģimenes locekļus iespēju robežās., pārrunāt pienākumus.

Paldies!

Kontakti: ilze.mileiko@lu.lv